

Čís. 1233.

Zásah lékaře na ženě těhotné, nikoliv nemocné, spadá za dalších podmínek pod ustanovení §u 335, nikoliv §u 356 a násl. tr. zák. Přitěžující okolnosti §u 263 písm. e) tr. zák. nelze tu použít.

Podmíněného odkladu výkonu trestu nelze poskytnouti lékaři, jenž hrubě prohřešil se na svých povinnostech.

(Rozh. ze dne 14. června 1923, Kr I 191/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného MUDra Emila E-a do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 31. října 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti těla dle §u 335 tr. zák., vyhověl však v neveřejném zasedání odvolání státního zastupitelství do výroku o trestu a do výroku, jímž byl obžalovanému povolen podmíněný odklad výkonu trestu, trest mu přiměřeně zvýšil a prohlásil odsouzení jeho za nepodmíněné.

Důvody:

Zmatečný důvod čis. 9 a) b) §u 281 tr. ř. spatřuje obžalovaný v tom, že ho rozsudek odsoudil pro přečin §u 335 tr. zák., ač toto ustanovení nelze na lékaře praxi lékařskou vykonávajícího užití, takže čin obžalovaného není vůbec trestným, jednak že obžalovaný jednal ve skutkovém omylu. Stížnost snaží se v dalším dovoditi, že zodpovědnost lékařů jest upravena ustanoveními §§ 356, 357 a 358 tr. zák., že při léčení osob, k nim se uchýlivších, zodpovídají pouze za »nevědomost« a »zanedbání«. Jde prý tu o privilegium lucrativum pro lékaře, které zákonodárce mu přiznal, zrale uváživ potíže, se kterými se lékař při léčení setkává, jednak i hranice náhody, ba i přílišnou snadnost kritizovati jeho opatření léčebná po výsledku. Lékař prý může každý způsob léčení voliti, o němž za to má, že k účelu zvolenému se hodí. Jest oprávněn i takový způsob léčení voliti, který nevyklučuje ohrožení pacientova, může-li předpokládati, že předsevzatý zásah nemůže tak snadno poškoditi zdraví a toto poškození přímo jest vzácností, byl-li zásah proveden asepticky. Má-li se lékař za oprávněna k určitému zásahu léčení, považuje-li toto léčení za nebezpečné, za takové, při němž poškození zdraví jest vzácností, nutno mu přiznati důvod trestnosti vylučující po rozumu §u 2 e) tr. zák. a nelze v jeho jednání spatřovati skutkovou podstatu §u 335 tr. zák. se smrtelným výsledkem. Na to stěžovatel snaží se dovoditi, že nedá se zjistiti, zda u K-ové umělý potrat byl způsoben, ani že K-ová byla těhotnou. Nebylo prý vůbec zjištěno, jaký zásah obžalovaný u K-ové provedl a nad to prý z posudku fakulty lékařské jde na jevo, že zásah, ať se stal jakkoliv, sám o sobě nemohl přivoditi poškození zdraví, takže obžalovaný prý musel za to míti, že zásah není nebezpečným. Stížnost jest právně bezpodstatná, berouc pro své závěry nesprávné základy, takže tyto závěry musí býti rovněž nesprávnými. Jest sice stěžovateli potud přisvědčiti, že zákon poskytuje lékaři

v poměru jeho k pacientovi privilegované postavení, které jest odůvodněno jednak povahou lékařského povolání, jednak těžkostmi, s nimiž výkon povolání tohoto jest spojen. Pouze částečně jsou lidský organismus a biologické zákony prozkoumány. V neustálém snažení po pokroku ve vědě lékařské přináší tato změny v názorech na metody léčebné. Zavinění lékaře, jež provázeno bylo škodlivými následky pro pacienta, jest velice těžko zjistiti a tyto potíže vzrůstají, pakliže u nemocného škodlivý následek třeba z nevysvětlitelné příčiny ani nenastal. Jest přiznati proto stěžovateli, že zákonodárce rozhodl se omeziti zodpovědnost lékaře způsobem v §u 356—358 tr. zák. vytknutým. Přes to však v případě stěžovatele rozsudek právem odsoudil ho pro přečin podle §u 335 tr. zák., ježto, hledíc k zjištění rozsudku, chybí tu základní podmínka privilegia, zákonodárcem lékaři daného, t. j. poměr obžalovaného jako lékaře k Marii K-ové jako nemocné. Obžalovaný sám doznal, že Marie K-ová nemocnou vlastně nebyla, že zásah, k němuž se doznal (proto také nelze tvrditi, že by zásah určitého způsobu nebyl zjištěn), provedl jen proto, by ji přesvědčil, že není těhotnou; otěhotnění ženy nelze přece pokládati za onemocnění. Tím ovšem padá veškeré jeho oprávnění k takovému zásahu, nehledíc ani k tomu, že rozsudek na základě materiálu průvodního zjistil, že úmyslem obžalovaného bylo zásahem plod z těla Marie K-ové vyhnati, takže nutno zásah jeho považovati nejen za nedovolený, nýbrž za všeobecně trestný. Nenastala-li trestnost zásahu s hlediska §u 5, 144 tr. zák., jedině proto, že rozsudek nemohl s plnou určitostí zjistiti, že Marie K-ová byla těhotnou, nemůže to obžalovanému nijak prospěti při úvaze, zda v jeho jednání není skutková podstata jiného trestného činu. Nálezací soud nejen na základě posudku lékařské fakulty nýbrž i na základě jiných prostředků průvodních zjistil, že obžalovaný nemohl vyloučiti, že Marie K-ová jest těhotnou, že podezření těhotenství tu bylo a že za těchto okolností mohl obžalovaný pokládati zásah svůj za nebezpečný. Jestliže pak zásah svůj neprovedl za tím účelem, aby plod vyhnal, což při zjištění soudu jest vyloučeno, za jakým účelem předsevzal zásah ten? Upokojení Marie K-ové válečnou amenorrhöe, uznal posudek lékařské fakulty, na nějž K-ová byla hysterickou, nervosní, pro to neměl, jak rozsudek zjišťuje, žádného podkladu. Že by zásah byl provedl proto, že předpokládal u K-ové válečnou amenorrhöe, uznal posudek lékařské fakulty, na nějž se obžalovaný tolik odvolává, za stanovisko zcela neudržitelné. Rovněž hájení se jeho tvrzením, že příčinou vynechání menstruace byla chronická obštipace, postrádá podle téhož posudku každého odůvodnění. Z toho vychází bezesporně, že Dr. E. neléčil Marii K-ovou, že nebyl k ní v poměru lékaře k pacientovi, že nepředsevzal lékařského výkonu, nýbrž svévolný, ničím neodůvodněný čin, ba podle zjištění rozsudku čin přímo zakázaný a trestný, takže za tento čin jest zodpověděn s hlediska §u 335 tr. zák., ježto rozsudek správně zjistil, že si nebezpečnosti svého počínání byl vědom a jako specialista musel býti vědom. Ježto dle toho byla zjištěna rozsudkem příčinná souvislost mezi neoprávněným zásahem obžalovaného, onemocněním a smrtí Marie K-ové a tím skutková podstata přečinu §u 335 tr. zák. jak v objektivním tak i subjektivním směru jest splněna, jest odsouzení jeho plně odůvodněno.

Vyhověv odvolání státního zastupitelství do výše trestu, uvedl Nejvyšší soud v důvodech v otázce, o niž tu jde:

Co se výroku o trestu týče, má sice odvolání neprávem za to, že jako další přitěžující okolnost mělo býti uznáno, že obžalovaný jako ženský lékař provedl manipulaci na K-ové v úmyslu, by odehnal plod (§ 263 písm. e) tr. zák.), neboť nejde zde, jak výše dovoděno, o poměr lékaře k pacientovi a není tudíž opodstatněna okolnost přitěžující dle §u 263 písm. e) tr. zák.).

Pokud jde o odvolání do přiznání podmíněného odsouzení, bylo uváženo: Podmíněné odsouzení nutno obmeziti toliko na případy výjimečné, odůvodněné velmi závažnými a podstatnými důvody. Takovýchto okolností však u obžalovaného není, ježto svým zásahem, jež podnikl v úmyslu, vyhnati plod ze života Marie K-ové, hrubým způsobem porušil své zákonem mu uložené povinnosti, jež slíbil zachovávat jako graduovaný lékař. Povaha obžalovaného, jenž jako lékař takto se prohřešil na povinnostech svého stavu, povoláného k tomu, aby byl dobrodincem trpícího lidstva, jeví se ve světle tak nepříznivém, že dle názoru zrušovacího soudu není zde podmínek pro použití předpisu § 1 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 562 sb. z. a n., ačkoli obžalovaný dosud byl zachovalý.

Čís. 1234.

Železniční zřízenec požívá ochrany §u 68 tr. zák., třebaš nebyl vzat do přísahy. Lhostejno, zda byl pověřen službou trvale či prozatímně a v jaké vlastnosti.

(Rozh. ze dne 15. června 1923, Kr I 307/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 6. února 1922, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem veřejného násilí podle §u 81 tr. zák. a mimo to též přestupkem §u 312 tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

V nepravu jest zmateční stížnost, upírajíc železničnímu zřízení M-ovi ochranu §u 68, 81 tr. zák., poněvadž byl pouhým výpomocným sluhou, ani do přísahy nevzatým. Zákon v §u 101 tr. zák. výslovně označuje otázku, zda byl vzat zřízenec do přísahy čili nic, i pro pojem úředníka za nerozhodnou. V §u 68 tr. zák. činí pak jen při lesním dozorčím personálu v soukromé službě zaměstnaném ochranu zákonu závislou na vzetí do přísahy, označuje jinak každého úředníka, vyslance, zřízence neb sluhu a zejména též zřízence železniční bez takového obmezení za účastny ochrany §u 68 tr. zák. Jelikož pak s hlediska §u 68 tr. zák. nemůže též rozhodovati, v jaké vlastnosti a zda provisorně či definitivně ta která osoba byla konáním služby železniční povolánou instancí pověřena, kdyžtě příkaz úřadu i zcela sou-